

מטעמי תורת זילים

פרשת תולדות – הבגד של אדם הראשון

רבקה אמנו שלחה את יעקב לקבל את ברכתו של יצחק אביו ולשם כך היא הלבישה אותו בבגדיו של עשו ושמה עורות גדיי עיזים על ידיו ועל צוואריו שנאמר "ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן: ואת ערת גדיי העיזים הלבישה על גדיו ועל הלכות צנארו" (בראשית כז, טו-טז). ואמרו רבותינו כי בגדי "החמדת" הללו היו בגדים טבעיים קדושים ונושאים חן עליון (כתם פז) על זוהר פרשת נח דף עג ע"ב ד"ה והנה אדם הראשון).

ויש להבין, מה היו אותם 'בגדי החמודות' אשר היו בידיו של עשו הרשע? ומדוע רבקה הלבישה דווקא בהם את יעקב אבינו?

בגדי אדם הראשון נעשו בערב שבת של בריאת העולם

בערב שבת של בריאת העולם בין השמשות יצר הקב"ה מלבושים מיוחדים (ילקוט שמעוני פרשת בשלח רמז רסב ד"ה וזה אחד מ"י דברים) והם היו מבושמים לכבוד שבת, על מנת שאדם הראשון יוכל ללבוש אותם ולשמש בהם לפני השכינה (ילקוט ראובני פרשת בראשית ד"ה אותם מלבושים). מלבושים אלו היו עשויים מעלי אילנות שבגן עדן (זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה לבתר עבד ליה). ויש אומרים שהיו עשויים מהעור של הלויתן (פירושי ר' אלעזר מגרמייזא סוף פרשת נח ד"ה ויעש ה', 'ספר ציוני' פרשת תולדות ד"ה ותקח רבקה) נקבה, שהקב"ה ברא והרג בתחילת הבריאה (עיני העדה' למחבר 'שבט מוסר' פרשת זאת הברכה דף נו ע"ב ד"ה 'בספרי על פסוק'), ומלח את בשרה לצדיקים לעתיד לבוא (פירושי ר' אלעזר מגרמייזא סוף פרשת נח ד"ה ויעש ה', 'נחל קדומים' להחיד"א פרשת בראשית אות כג בשר ר' אלעזר מגרמייזא, 'ספר ציוני' פרשת תולדות ד"ה ותקח רבקה, 'מדרש תלפיות' למחבר ספר 'שבט מוסר' ענף בגדי אדם הראשון בשם 'ספר ציוני', 'עיני העדה' למחבר ספר 'שבט מוסר' פרשת זאת הברכה דף נו ע"ב ד"ה 'בספרי על פסוקי' בשם ספר ציוני. ראה ב'בראשית רבה' פרשה כ אות יא שיטות נוספות בזה), שהרי לא לחינם נברא עורה (עיני העדה' לר' אליהו הכהן מחבר ספר 'שבט מוסר' פרשת זאת הברכה דף נו ע"ב ד"ה 'בספרי על פסוק').

הלבושים הללו היו רחבים מלמטה וצרים מלמעלה, חלקים כצפורן ונאים כמרגליות (בראשית רבה' פרשה כ, יא) והיו חקוקים עליהם כל מין חיה ובהמה (רש"י גמי פסחים דף נד ע"ב ד"ה בגדו של אדם הראשון, 'רשב"ם' בראשית כז פסוק טו) וכל מיני עופות שבעולם (רבינו בחיי' בראשית ג פסוק כא ד"ה ודעת רז"י, 'רשב"ם' בראשית כז פסוק טו) שהיו נראים עליהם כאילו הם חיים (רשב"ם' בראשית כז פסוק טו). בגדי יקר אלו נבראו בשם ה' ובמעשי ידיו (כתם פז) על זוהר פרשת נח דף עג ע"ב ד"ה ואחר שגורש) בקדושה יתירה מעין קדושת בגדי כהונה (נזר הקודש' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה פרשה כ סימן כט ד"ה 'ככלי פשתן הדקים') והיו לבושי כבוד (זוהר פרשת בא דף לט ע"א ד"ה אלא תאנא) שמהם היו עולים ריחות של גן עדן שהנפש מתיישבת ושמחה בהם (זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה ואינו לבושי). הבגדים האלו היו מלאים חן העולם עד שכל הבריות התאוו להם, וכל הרואה אותם היה חומד אותם (כתם פז) לר' שמעון לביא מחבר פיוט 'בר יוחאי' על זוהר פרשת נח דף עג ע"ב ד"ה ואחר שגורש).

לאחר שחטאו אדם וחוה, נתן להם הקב"ה את אותם הלבושים (נחל קדומים' להחיד"א פרשת בראשית אות כב) בכדי שינצלו על ידם מהחיות והמזיקין בדומה למה ששם ה' אות לקין לבלתי הכות אותו כל מוצאו. והיה בהם סגולה עליונה נפלאה שיכלו אדם וחוה לעשות עמהם כל חפצם שנאמר "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו עור וילבשם" (בראשית ג, כא) (שארית יעקב' לר' ישראל יעקב ומתקבצים אצלם) ומה שנאמר "וילבשם" הוא ללמד שה' הלביש את אדם וחוה בבגדים הללו ברגע אחד (נחל קדומים' להחיד"א פרשת בראשית אות כב). וכאשר אדם הראשון יצא מגן עדן (זוהר פרשת בא דף לט ע"א ד"ה אלא תאנא) בערב שבת בין השמשות (פרקי דרבי אליעזר' תחילת פרק יט) הוא הוציא עמו את הלבושים שקיבל (זוהר פרשת בא דף לט ע"א ד"ה אלא תאנא).

בשעה שהיה אדם הראשון לובשם ויוצא לשדה, היו באים כל חיה ועוף שבעולם ומתקבצים אצלו (בראשית רבה סג, יג) על מנת לשכון אצל 'הַבְּרָכָה' המצויר על בגדו של אדם הראשון (פירוש 'מתנות כהונה' לר' יששכר בער כ"ץ על 'בראשית רבה' סג, יג). וכשהם היו רואים את בגדיו של אדם הראשון הם היו מכניעים את עצמם ונתפסים בידם (ילקוט ראובני לר' ראובן בן האשקי כ"ץ פרשת בראשית ד"ה כתנות עור. וראה ב'אור החמה' לר' אברהם אוולאי זקנו של החיד"א על זוהר תולדות קמב ע"ב ממחרת"ו ד"ה 'ותקח רבקה' לתירוצו הנפלא ביישוב הדברים שכאן והדברים שבזוהר פרשת בא דף לט ע"א ויע"ב דו"ק). וכן אם היה אדם הראשון נוגע באחת מצורות בעלי החיים שעל הבגדים, אז אותה החיה ההיא היתה באה לפניו והוא היה עושה בה כל חפצו (שארית יעקב' לר' ישראל יעקב ומתקבצים אצלם) וזוהר פרשת בא דף לט ע"א ד"ה אלא תאנא).

נמרוד לבש את בגדי אדם הראשון ובעזרתם שלט על כל בעלי החיים

הכתנות של אדם הראשון ניתנה בתחילה לקין (רבינו בחיי' בראשית ג, כא ד"ה ודעת) ואילו לגבי הכתנות של חוה לא נודע עוד מעשיה (עפ"י 'אור החמה' לר' אברהם אוולאי זקנו של החיד"א על זוהר תולדות דף קמב ע"ב ד"ה 'ותקח רבקה' ממחרת"ו). ואחרי מות אדם ואשתו ניתנה הכתנות של אדם הראשון לחנוך בן ירד, ובהילקח חנוך אל האלקים היא ניתנה לבנו מתושלח. במות מתושלח לקח אותה לחוה ובהיא אותה אל התיבה (ספר הישר' פרשת נח ד"ה ויהי ביום זב) והיא היתה עמו עד צאתו מן התיבה, שאז בנו חם גנב אותה ממנו (ספר הישר' פרשת נח ד"ה ויהי ביום זב). ראה 'פרקי דרבי אליעזר' לר' אליעזר בן הורקנוס פרק כד ד"ה רבי יהודה אומר) והסתיר אותה מפני שאר אחיו. וכאשר חם ילד את פוש בכורו הוא נתן לו את הכתנות בסתר, והיתה עם פוש ימים רבים (ספר הישר' פרשת נח ד"ה ויהי).
~ 1 ~

כאשר פוש ילד את נמרוד, הוא נתן לבנו את הבגדים מחמת אהבתו אותו. וכאשר נמרוד היה בן עשרים שנה הוא לבש אותם והתחזק (ספר הישר פרשת נח ד"ה ויהי ביום דבר). ובשעה שיצא לצוד ציד עם הבגדים (זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה ותקח רבקה), כל בהמה חיה ועוף שראו אותו היו באים ונופלים על פניהם לפניו (פרקי דרבי אליעזר פרק כד ד"ה רבי יהודה, ספר הישר פרשת נח ד"ה ויהי ביום דבר) וניצודים מאליהם (רשב"ם על ספר בראשית פרק כז פסוק טו). ובני האדם שראו זאת היו סוברים שזה היה מחמת גבורתו של נמרוד – לפיכך המליכו אותו עליהם (פרקי דרבי אליעזר לר' אליעזר בן הורקנוס פרק כד ד"ה רבי יהודה, ספר הישר פרשת נח ד"ה ויהי ביום דבר). ומטעם זה נסמכה גבורת צידתו להמלכתו שנאמר "הוא הָיָה גִבּוֹר צִיד לְפָנָיו ה' עַל כֵּן יִאָמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לְפָנָיו ה' : וְתָהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּכָל יַאֲרֹץ וְאֶפְדָּ וְכָלְנָה בְּאֶרֶץ שְׁעָרָא" (בראשית י, ט – י) (פירוש מהר"ו על פרקי דרבי אליעזר פרק כד ד"ה גבור ציד).

נמרוד היה איש תקיף (זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה הוא היה גבור) **והוא ירש את בגדי אדם הראשון** (תיקוני זוהר תיקון נט דף צג ע"א ד"ה ואמאי לא עבדי, ספר הליקוטים להארי"י ז"ל בראשית על הפסוק ויעש ה' אלוקים לאדם) **מחמת חטאי הדורות שגרמו כי הבגדים הללו נפגמו ונפלו בידינו** (נור הקודש לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה פרשה כ סימן כט) **ועל ידם היו מתקבצים אליו בעלי חיים והוא יודע לצוד אותם** (נור הקודש על בראשית רבה פרשה לו סימן ג ד"ה שעשה). **ועוד בכוח הבגדים נמרוד היה מתחזק בגבורה ונלחם את מלחמות אחיו עם כל אויביהם מסביב, כאשר כולם ניתנו בידינו** (ספר הישר פרשת נח ד"ה ויהי ביום דבר). **בבגדים האלו הוא היה מושל על העולם, צד את הבריות ומפתה אותם לעזוב את עבודת הבורא ולעבוד עבודה זרה. והבריות היו עובדות אותו כי הוא אמר להם שהוא השליט בעולם** (זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א – ע"ב ד"ה הוא היה גבור) **ואינו מושפע מה'** (כתם פז) **על זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א ד"ה דמרה**). **לכן שמו נקרא 'נמרוד' כי מרד במלך העליון** (כתם פז) **על זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א ד"ה א"ר אלעזר**.

עשו הרשע הרג את נמרוד ולקח ממנו את בגדי אדם הראשון

עשו הרשע ראה את בגדי אדם הראשון על נמרוד, וחמד אותם בלבו לפי שהיו חמודות בעיניו (פרקי דרבי אליעזר סוף פרק כד). **יום אחד כאשר היה עשו בן שלושה עשר שנה, בעוד הוא כבר היה גיבור חיל** (אור החמה על זוהר פרשת תולדות קמב ע"ב ד"ה ותקח רבקה מרבי אברהם גלאנטי) **החליט שהוא הולך לצוד ציד בשדה כדרכו. גם נמרוד מלך בבל יצא לצוד עם גבוריו כאשר שניים מבין גבוריו הלכו יחד עמו והשאר בנפרד. עשו שראה את נמרוד עשה לו מארב, וכאשר נמרוד התקרב אליו הוא קם לפתע מהמארב שלף את חרבו ורץ אליו וכת את ראשו. אחר כך הוא נלחם עם שני גבוריו מלחמה רבה והם היו צועקים עליו, עד שעשו הרשע היכם והמיתם בחרבו. שאר גבורי נמרוד שמעו קול צעקה מרחוק והכירו את קולם של שני האנשים שהיו עם נמרוד, וכשהם רצו אליהם מצאו את מלכם ואת שני אנשיו מתים** (ספר הישר פרשת תולדות ד"ה ויהי אחרי מות אברהם).

כאשר עשו הרשע ראה את כל גבורי נמרוד באים מרחוק, הוא ברח ונמלט משם. עשו לקח אתו את בגדי נמרוד החמודות שבהם גָבַר נמרוד על כל הארץ, והחביאם בביתו. ואחר כך הוא רץ אל בית אביו כשהוא עייף ויגע מפני הפחד עד שקצרה נפשו למות כי היה צר לו, והוא ניגש ליעקב אחיו וישב לפניו. באותה העת קנה יעקב את הבכורה מעשו שנאמר "וַיִּזְדַּע יַעֲקֹב זָוִיד וַיִּבְאֵא עֵשׂוּ מִן הַשְּׂדֵה וְהוּא עֵיף : וַיֹּאמֶר עֵשׂוּ אֶל יַעֲקֹב הֲלֵעִיטִינִי נָא מִן הָאָדָם הָאֵדָם הִזֶּה פִּי עֵיף אֲנִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֲדָוִים : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכֶּרָה כִּיֹּס אֶת בְּכֹרְתְךָ לִי : וַיֹּאמֶר עֵשׂוּ הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִּי בְכֹרָה" (בראשית כה, כט – לב) (ספר הישר על ספר בראשית פרשת תולדות ד"ה ויהי אחרי מות אברהם). **ונמצא כי באותו היום שעשו הרשע הרג את נמרוד, הוא גם מכר את הבכורה ליעקב** (עפ"י זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה ותקח רבקה, ע"י הדעת טובי על התורה לר' חיים ויטאל פרשת תולדות ד"ה ויגדלו הנערים מיום).

עשו הרג את נמרוד ואחר כך לבש את הבגדים (זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה ותקח רבקה, פרקי דרבי אליעזר פרק כד ד"ה ר' אומר עשו. ראה תיקוני זוהר תיקון נט דף צג ע"א סוף ד"ה ואמאי, ילקוט שמעוני פרשת תולדות רמז קטו) **שגזל ולקח ממנו** (נור הקודש לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה פרשה כ סימן כט), **ובזה מילא את מקומו של נמרוד** (נור הקודש על בראשית רבה פרשה לו סימן ג ד"ה שעשה כמעשה). **עשו הרשע נעשה על ידם גיבור** (פרקי דרבי אליעזר פרק כד ד"ה ר' אומר עשו, ילקוט שמעוני פרשת תולדות רמז קטו) **ואיש ציד** (ע"י הדעת טובי על התורה לר' חיים ויטאל פרשת תולדות ד"ה ויגדלו הנערים מיום, ילקוט רבובני פרשת תולדות ד"ה ותקח רבקה בשם זוהר, נור הקודש על בראשית רבה פרשה לו סימן ג ד"ה שעשה כמעשה) **כי על ידי הבגדים נפל מוראו על כל הברואים, והתקבצו אליו כל החיות והעופות** (נור הקודש לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה פרשה לו סימן ג ד"ה שעשה כמעשה). **לכן כמו שנאמר על נמרוד "הוא הָיָה גִבּוֹר צִיד לְפָנָיו ה'" (בראשית י, ט) כן נאמר על עשו "וְיָהִי עֵשׂוּ אִישׁ יָדַע צִיד" (בראשית כה, כז) (רש"י גמי פסחים דף נד ע"ב ד"ה בגדו של אדם הראשון), **לפי שהוא היה צד על ידי בגדים אלו עופות וחיות** (ספר הליקוטים להארי"י ז"ל פרשת בראשית על הפסוק ויעש ה' אלוקים לאדם) **אשר היו נכנעים לפניו** (עפ"י לר' מנחם ציוני פרשת ויצא ד"ה ותקח רבקה).**

רבקה הלבשה את יעקב בבגדי עשו החמודות שהם בגדי אדם הראשון

עשו היה מניח את בגדי אדם הראשון בבית רבקה אמו (בראשית רבה פרק סה אות טו, מדרש אגדה פרשת תולדות אות יג, מדרש הגדול פרשת תולדות אות טו, רש"י בראשית כז, טו) **כי הוא לא סמך על נשיו שישמרו עליהם** (רש"י בראשית כז, טו) **וכפי שנאמר "ותקח רבקה את בגדי עשו ונתנה להם אתה בבית"** (בראשית כז, טו) (בראשית רבה פרק סה אות טו, מדרש אגדה פרשת תולדות אות יג, מדרש הגדול פרשת תולדות אות טו, יוסף אברהם לר' אברהם פאלאגי בשם זוהר, המדרש רבה הליקוט שמעוני ותרומם ונתן). **ועוד טעם שעשו הרשע עשה כך משום שבבגדים אלו הוא היה משמש את יצחק אביו** (בראשית רבה פרק סה אות טו, מדרש אגדה פרשת תולדות אות יג, מדרש הגדול פרשת תולדות אות טו) **בשעה שהיה מאכילו** (דעת זקנים על ספר בראשית כז, טו). **ועשה זאת לכבוד אביו, כי בגדים אלו היו בגדי מלכות** (עפ"י בראשית רבה פרשת סה סימן יב) **שהרי בכוח הבגדים הללו מלך אדם הראשון על כל הברואים והם היו כנועים לפניו** (נור הקודש לר' יחיאל מיכל בן עוזיאל על בראשית רבה פרשת סה סימן יב).

באותו היום שרצה יצחק לברך את עשו, הוא ציוה אותו לצוד לו ציד. ועל מנת שהמצוה שלו תהיה בשלימות, הוא ציוה שלא ייקח עמו את הבגד שאיתו היה צד חיות אלא הכל ייעשה על ידו ממש ולא בדרך נס. וזה מה שאמר לו "וְעֵתָה שֵׂא נָא כְּלִיךָ תִּלְכָּד וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשְּׂדֵה וְצוּדָה לִי צִיד : וְעֵשָׂה לִי מִטְעָמִים פֶּאֶשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהִבִּיאָה לִי וְאֶכְלָה בְּעֵבֹר תִּבְרַכְךָ נְפִשִׁי בְּטָרִם אֲמוֹת" (בראשית כז, ג – ד). **לכן בגדי החמודות של**

עשו נשאר בבית אמו באותו היום שיצא לצוד ציד לאביו (יעץ הדעת טוב' לר' חיים ויטאל פרשת תולדות ד"ה או יראה במה שנותן). **דבר זה גרם לעשו להתעכב מאוד בציד**, שכאשר הוא רץ וצד צבי, היה קושרו ומניחו, ועד שהיה רץ ותופס צבי אחר היה כבר בא מלאך ומתיר את הצבי הראשון שקשר. וכשהיה בא לשם עשו הוא לא היה מוצא את הצבי. **וחזר הדבר שתיים או שלש פעמים במשך כמה שעות, כאשר כל עיכובו היה מאת ה' על מנת שייטול יעקב את הברכות** (מדרש תנחומא' פרשת תולדות אות יא).

רבקה לקחה את בגדי "החמדת" של אדם הראשון שהיו עמה בבית (בראשית רבה' פרשה סה אות טז, 'מדרש אגדה' פרשת תולדות אות יג, 'מדרש הגדול' פרשת תולדות אות טו, 'תרגום יונתן' המיוחס לר' יונתן בן עוזיאל על ספר בראשית פרק כז, טו) **אשר היו 'בגדי מלכות' שאיתם שימש עשו את יצחק אביו** (וייוסף אברהם' לר' אברהם פאלאגיי בנו של ר' חיים פאלאגיי מערכת ב אות לח ד"ה בגדי כהונה), **והלבישה בהם את יעקב** (בראשית רבה' פרשה סה אות טז, 'מדרש אגדה' פרשת תולדות אות יג, 'מדרש הגדול' פרשת תולדות אות טו, 'תרגום יונתן' בראשית כז, טו). **כדי שיהיה דומה למה שאחיו עשו היה לובשם בשעה ששימש לפני אביו**. לכן נאמר **"וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בְּגָדֵי עֶשָׂו בְּנֵה הַגְּדָל הַחֲמֻדָּה אֲשֶׁר אֶתְּהַבְּתָה וַתִּלְבֹּשׂ אֹתוֹ יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן"** (בראשית כז, טו) כלומר שהם היו **"אֶתְהַבְּתָה בְּבִית" כי עשו היה לובשם גם בביתו לכבוד אביו, אף שלא היה דרך ללובשם אלא ביציאה לשוק** (נזר הקדושי' לר' יחיאל מיכל בן עוזיאל על בראשית רבה פרשת סה סימן יב). והם נקראו **"החמדת"** על שהיו **"חמדות"** בעיניו של נמרוד (פרקי דרבי אליעזר' סוף פרק כד) וכן על שחמד אותם עשו מנמרוד (בראשית רבה' פרשה סה אות טז, 'מדרש אגדה' פרשת תולדות אות יג, 'מדרש הגדול' פרשת תולדות אות טו).

רבקה אמנו לא חששה שבגדיו של עשו הרשע יטמאו את יעקב הצדיק כדינם של בגדי 'עם הארץ', לפי שבגדים אלו היו בגדי אדם הראשון שהיו עשויים מעורו של לוייתן, ועור של דג אינו מטמא (נחל קדומים' להחיד"א פרשת תולדות אות ז, 'חומת אנך' להחיד"א פרשת תולדות אות יא). **זה הטעם מדוע כאשר התורה תיארה את בגדי עשו כפי שנאמר "בְּגָדֵי עֶשָׂו בְּנֵה הַגְּדָל הַחֲמֻדָּה" (בראשית כז, טו) תרגם אונקלוס את התיבה "החמדת" כ"דְּקִיָּתָא" שפירושו 'טהורות', לפי שבגדים העשויים מעור של דג נשארים טהורים (חומת אנך' להחיד"א פרשת תולדות אות יא). ומשום כך רבקה גם לא חששה מגזל כאשר לקחה את בגדי בנה עשו, כי בגדים אלו היו באמת של אדם הראשון והרי יעקב אבינו הוא היה גלגולו, ואם כן הם שלו** (יקרית ארבע' פרשת תולדות דף יד ע"ב ד"ה ועתה בני שמע בקולי).

עשו הרשע היה גדול וארוך בגופו יותר מיעקב אחיו (שפתי כהן על התורה' פרשת תולדות ד"ה ותקח רבקה) ובשל כך נאמר **"וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בְּגָדֵי עֶשָׂו בְּנֵה הַגְּדָל הַחֲמֻדָּה אֲשֶׁר אֶתְהַבְּתָה וַתִּלְבֹּשׂ אֹתוֹ יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן"** (בראשית כז, טו). **דבר זה לימד על הנס הגדול שנעשה בבגדים האלו, שכאשר לבשם יעקב אבינו הם נעשו כמידתו, וכאילו נעשו עבורו (יצרור המור' פרשת תולדות ד"ה ותקח את בגדי עשו בנה). והנס הזה היה קבוע בבגדי אדם הראשון, שהם היו מתקצרים ומתארכים לפי מידת האדם ששובשם**. לכן אף שאדם הראשון היה גבוה מאה אמה יכלו ללבוש את הבגדים הללו גם נמרוד ועשו הרשע ואף יעקב אבינו, וכל אחד ואחד הבגד התאים לו לפי מידתו (ניחלת בנימין' על טעמי המצות מצוה קי' ד"ה אבל).

בבגדי החמודות היה ריח גן עדן מהתקופה של אדם הראשון

יעקב אבינו היה גלגול נשמתו של אדם הראשון (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה 'ותקח רבקה' ממחרתיי, 'פני דוד' להחיד"א פרשת וישב אות כח סעיף ב' בשם הארי"י ז"ל), **לכן גם יופיו של יעקב אבינו היה כיופיו של אדם הראשון** (ראה זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה וכד הוה, וכן ראה גמי' בבא מציעא דף פד ע"א) (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות קמב ע"ב ד"ה ויאמר ראה ריח' ממחרתיי, 'קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן פרק ט סימן א ד"ה וכלל מזה, 'פני דוד' להחיד"א פרשת וישב אות כח סעיף ב'). **וזו הסיבה שרבקה לקחה את בגדי עשו בנה והלבישה בהם את יעקב אבינו, כי כוונתה היתה להוציא מידיו של עשו את בגדי אדם הראשון ולהלביש את יעקב בנה הצדיק, שלו היה ראוי לקחתם כי היה גלגול אדם הראשון** (תפארת שלמה' פרשת וישב ד"ה וישראל אהב את יוסף) **ובא לתקן את חטאו** (מחשוף הלבו' על התורה לר' יעקב אבוחצירא סוף פרשת תולדות). **ובזה שיעקב לבש את הבגדים האלו, חזרה 'האבידה' לבעליה** (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות קמב ע"ב ד"ה 'ותקח רבקה' ממחרתיי) **הראשונים** (נזר הקדושי' על בראשית רבה פרשה כ סימן כט) **כלומר לאדם הראשון** (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות קמב ע"ב ד"ה 'ותקח רבקה' ממחרתיי) (להרחבה על גלגול נשמתו של אדם הראשון בתוך יעקב אבינו ראה מאמרינו לפרשת מקץ – יתיקונו של יעקב אבינו).

כאשר היה יעקב לובש את הבגדים, הוא היה נראה כיופיו של אדם הראשון והיה מאיר כשמש וכירח (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ממחרתיי סוף ד"ה 'אייר יוסי שופריה'). **לכן גם הבגדים שלו העלו אז ריח טוב** (זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה וכד הוה, 'אור החמה' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ממחרתיי סוף ד"ה 'אייר יוסי שופריה') **של גן עדן, כי הם במקורם הוצאו על ידי אדם הראשון מגן עדן** (זוהר פרשת בא דף לט ע"א ד"ה אלא תנא) **וחזרו כעת לשלימותם הראשון כמו קודם חטא אדם הראשון** (יכתם פז' על זוהר דף קמ"ב ע"ב ד"ה ותקח רבקה את בגדי עשו). **וריחם הטוב עלה כיון שיעקב** (זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה וכד הוה) **שהיה מיופיו ותיקונו של אדם הראשון** (נזר הקדושי' על בראשית רבה סה פרק יח ד"ה ואת אמרת) **לבש אותם. אבל בשעה שלבש אותם עשו הרשע הם לא היו מעלים שום ריח כלל** (זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה וכד הוה) **וכן היה בשעה שהם היו בידי נמרוד** (נזר הקדושי' על בראשית רבה סה פרק יח ד"ה ואת אמרת). **לכן גם יצחק אבינו לא הריח בהם את הריח הטוב בשעה שבנו עשו היה משמש בבגדים האלו לפניו** (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ממחרתיי סוף ד"ה 'יורח את ריח').

יצחק הריח את ריחם הטוב של הבגדים כאשר נכנס אליו יעקב והכיר בזה שהבגדים חזרו למעלתם הראשונה (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב סוף ד"ה 'אייר יוסי שופריה' ממחרתיי), **לכן נאמר "וַיִּגָּשׁ וַיִּשָּׁק לוֹ וַיִּרַח אֹת רִיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמְרוּ רֵאָה רִיחַ בְּנֵי פְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ הִ"י"** (בראשית כז, כז), **שנאמר "וַיִּרַח אֹת רִיחַ בְּגָדָיו" ולא את "רִיחַ הַבְּגָדִים" – לרמוז שבאמת בגדים אלו היו "בְּגָדָיו" של יעקב** (אור החמה' לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב סוף ד"ה 'יורח את ריח' ממחרתיי, 'חוט של חסד' לר' אליהו הכהן מחבר ספר 'שבט מוסרי' פרשת תולדות ד"ה עוד נראה לי לאמר) **ויצחק ידע זאת מתוך ריחם, לכן מיד הוא בירך את יעקב שנאמר "וַיִּבְרַכְהוּ" (בראשית כז, כז), ורק אחר כך אמר בליבו "רֵאָה רִיחַ בְּנֵי פְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ הִ"י"** (בראשית כז, כז) (יכתם פז' לר' שמעון לביא מחבר פיוט יבר יוחאי' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה וירח את ריח בגדיו). **ומה שהיו הבגדים עד אז בידי עשו, זה היה כי הוא תפס וגזל אותם אצלו** (זוהר חשי' על שיר השירים דף עט ע"ב ד"ה הא אתי) **עד שהיה נראה לעין כל כאילו הם בגדיו** (אור החמה' על זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ממחרתיי סוף ד"ה 'יורח את ריח').

יצחק זיהה את הריח של גן עדן שיצא מהבגדים שלבש יעקב, משום שהוא עצמו היה מתפלל קבוע במערת המכפלה כפי שנאמר "וַיֵּצֵא יַצְחָק לְשׁוּם בְּשֵׂדָה לְפָנֹת עֲרֵב" (בראשית כד, ט), "בְּשֵׂדָה" – היא השדה הסמוכה למערת המכפלה שקנה אברהם מאת עפרון החיתי, שנאמר "הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי חוּת" (בראשית כה, ט). **ושם היה רואה יצחק את השכינה והיו עולים שם ריחות עליונים קדושים מגן עדן. וכן יצחק הכיר את הריח גם משעת העקידה כאשר הוא היה בהר המוריה. ולכן נקרא ההר בשם 'מוריה' על שם הבשמים הנקראים 'מור הטוב' שהיו שם (זוהר פרשת בא דף לט ע"ב ד"ה וכי וד"ה ואברהם).**

בריה הבשמים של הגן שהריח יצחק בלבושו של יעקב, התיישבה נפשו ורוחו (זוהר פרשת ויקהל דף רח ע"ב ד"ה ויטוין לבושיך). ואז הוא ידע שיעקב ראוי לברכה ובירך אותו (זוהר פרשת תולדות דף קמב ע"ב ד"ה דבר אחר. וראה 'ספר הליקוטים' להרא"י ז"ל פרשת תולדות על הפסוק 'ותאמר לו אמו עלי קלתך') וזה כפי שנאמר "וַיִּגְשׁ וַיִּשָּׂק לוֹ וַיִּרְחַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ" (בראשית כז, כז) שבתחילה נאמר "וַיִּרְחַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו" ורק אחר כך נאמר "וַיְבָרְכֵהוּ". ואף שיצחק כבר אכל ושתה קודם לכן ממה שהביא לו יעקב אבינו, הוא לא בירך אותו אלא לאחר שהריח את ריחו (זוהר חדש' שיר השיירים דף עט ע"ב ד"ה פתח רב). וכששב יעקב מברכותיו של יצחק אביו, הוא החליט שאין עשו הרשע ראוי ללבוש את הכתונת הזאת לכן חפר חפירה בארץ וטמן אותה שם (פרקי דרבי אליעזר סוף פרק כד).

יעקב אבינו הביא ליוסף 'כתונת פסים' שהוא בגדו של אדם הראשון

ביוסף הצדיק היה ניצוץ של אדם הראשון. לכן נאמר "וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו" (בראשית לו, א) משום "כִּי בֶן זִקְנִים הוּא לוֹ" (בראשית לו, א) כלומר שזיו איקונן שלו דומה לו. שכשם שהוא יעקב היה גלגול אדם הראשון, כך גם יוסף היה בו ניצוץ אדם הראשון, והיה מיוחס אליו. על כן יעקב אהב אותו יותר מכל בניו (פני דודי' להחיד"א פרשת וישב אות כח סעיף ב) והוא גם נתן ליוסף את חלוקו של אדם הראשון כפי שנאמר **שעשה לו אביו 'כתונת פסים'** (בראשית לו, א) (יוסף אברהם' לר' אברהם פאלאגי אות לח ד"ה 'בגדי כהונה' בשם המדרש ותרגום הירושלמי, 'קרבן שבת' פרק ט סימן א ד"ה והנה נראה לי, 'פלא הרימוני' אופן חמשה עשר ד"ה ולפיכך נראה לי) **כי לו היה נאה וראוי ללבושו** ('קרבן שבת' פרק ט סימן א ד"ה והנה נראה לי, 'פלא הרימוני' אופן חמשה עשר ד"ה ולפיכך נראה לי).

ועל 'הכתונת פסים' הזו אמר יעקב ליוסף בסוף ימיו (קרבן שבת' פרק ט סימן א, 'מזבח אליהו' למחבר 'שבט מוסרי' פרשת וישב ד"ה וישראל אהב) "וַיֵּאָמֶר יוֹסֵף לְאָבִיו וְעַתָּה לֵךְ שָׂכֶם אֶחָד עַל אֶחָד אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי" (בראשית מח, כב), "שָׂכֶם אֶחָד עַל אֶחָד" – כלומר שקיבל חלק אחד יותר משאר האחים, שהוא לבושו של אדם הראשון (בראשית רבה' צו, ו בשם רבי יהודה, 'יתרום ירושלמי בראשית מח, כב), "אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי" – אשר לקחתי מימדו של עשו הרשע (ותרגום ירושלמי בראשית מח, כב, 'יוסף אברהם' לר' אברהם פאלאגי אות לח ד"ה 'בגדי כהונה' בשם המדרש ותרגום הירושלמי) ועל אף שעשו הרשע לא היה 'אמורי', הרי הוא נקרא כך כי היה עושה מעשה אמורי (בראשית רבה' פרשה צו, ו בשם רבי יהודה). **וזה הטעם שאחי יוסף שנוא אותו, על שקיבל דווקא הוא את הבגד של אדם הראשון** ('פלא הרימוני' לר' בצלאל הדרשן אופן חמשה עשר ד"ה ולפיכך נראה לי).

אחי יוסף ידעו היטב כי כל זמן שכתונת הפסים היא על יוסף, אין כוח ושליטה לשום חיה ועוף ואפילו לא לנחשים ועקרבים להזיק אותו (ולב אריה' לר' יהודה אריה לייב האשקי פרשת וישב אות יט). שהרי מטעם זה ממש יעקב שלח את יוסף אל אחיו בלי שום מורא שיינזק (שארית יעקב' פרשת תולדות דף מז ד"ה 'אבל לעני'ד אפשר להבין) **לכן לפני שהם זרקו אותו לבור, הם הפשיטו ממנו את כתונתו** (ולב אריה' לר' יהודה אריה לייב האשקי פרשת וישב אות יט) **כדי שלא יהיה לו שמירה על ידי הבגד** (שארית יעקב' פרשת תולדות דף מז ד"ה 'אבל לעני'ד אפשר להבין) **ועל ידי כן ישלטו בו הנחשים והעקרבים שבבור** (ראה רש"י בראשית לו, כד) (ולב אריה' לר' יהודה ארי לייב האשקי פרשת וישב אות יט) וזה מה שנאמר "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל אָחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת פְּתִילֵת אֶת פְּתִילֵת הַפְּסִים אֲשֶׁר עָלָיו: וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלַח אֹתוֹ הַבְּרוֹר וְהַבְּרוֹר רָק אֵין בּוֹ מַיִם" (בראשית לו, כג-כד), שהיה יכול הפסוק לקצר ולומר רק "וַיִּפְשְׁטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת פְּתִילֵתוֹ", אך הוסיף ואמר "אֶת פְּתִילֵת הַפְּסִים" **כי דווקא זה היה כוונתם. ואף על פי כן הקב"ה הציל אותו מהבור** (ולב אריה' לר' יהודה אריה לייב האשקי פרשת וישב אות יט).

לכן השבטים הביאו לאביהם את הכתונת טבולה בדם כפי שנאמר "וַיִּקְחוּ אֶת פְּתִילֵת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׁעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַפְּתִילֵת בְּדָם: וַיִּשְׁלְחוּ אֶת פְּתִילֵת הַפְּסִים וַיְבִיאוּ אֶל אַבְיָהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצְאָנוּ הֶכֶר נָא הַפְּתִילֵת בְּנֶדֶךָ הוּא אִם לֹא" (בראשית לו, לא-לב) (ולב אריה' פרשת וישב אות יט. וראה גמי עבודה זרה דף יא ע"ב עוד בעניין בגדים אלו) שהיא ראייה ברורה כי מאיזה סיבה יוסף הפשיט מעליו את הכתונת ואחר כך שלטה בו חיה רעה, ולא הספיק יוסף לגעת בצורת איזה חיה שבבגד ולהביא מחסה ועזרה עד שכבר טרפה אותו החיה הרעה (שארית יעקב' פרשת תולדות דף מז ד"ה 'אבל לעני'ד אפשר להבין). לכן מיד אמר יעקב אבינו "פְּתִילֵת בְּנֵי תִּיָּה רָעָה אֲכַלְתֶּהוּ טָרֵף טָרֵף יוֹסֵף" (בראשית לו, לט), **וכוונתו שכל זמן שהיה יוסף לבוש בכתונת לא היה בכוח שום חיה ועוף לטרוף אותו כי כולם היו נופלים לפניו, אבל עכשיו שלקחו ממנו את הכתונת בוודאי שהוא נטרף על ידי החיות (ולב אריה' פרשת וישב אות יט. וראה גמי עבודה זרה דף יא ע"ב עוד בעניין בגדים אלו). **אך יעקב אבינו לא ידע שה' הצילו. ה' יראנו נפלאות מתורתו, אמן.****

<p>בבקשה להתפלל עבור האשה הכשרה המחכה כמה שנים לפני בטון:</p> <p>יוכבד חיה בת תמרה הי"ד</p> <p>שזכות יזכיו הרבים בהפצת העלון יעמוד לה, וחי' יתברך יזכה אותה בהריון תקין ושלים, ותשמח האשה בפרי בטנה אשר ייוולד לה בקרוב, אמן!</p>		<p>העלון גם לרפואה שלימה במהרה של</p> <p>דוד דרור בן פנינה הי"ד</p>	<p>העלון לרפואה והצלה בכל עניין של:</p> <p>שולמית אלישבע בת חיה הי"ד</p> <p>אורי הכהן בן פרופא הי"ד</p>
<p>העלון גם לרפואה שלימה של</p> <p>יענת לאה בת שמחה הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של</p> <p>ציונה שושנה בת חנה כמון הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של</p> <p>שירה בת מוריה הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של</p> <p>מירית בת רחל רוקל הי"ד</p>
<p>העלון גם לרפואה שלימה של</p> <p>עמילא בן אסתר הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואת הילדות</p> <p>טליה אסתר בת אלינו הי"ד</p> <p>שירה בת אילנה הי"ד</p> <p>זכות הלימוד 'עמוד לתן לרפואה'</p>	<p>העלון גם לרפואה של</p> <p>מיכל בת סול הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של:</p> <p>לאה מרים בת נחמה ז"ל</p> <p>לונה שרה בת מנחם צבי ז"ל</p> <p>שרה כרמלה בת ר' שלום ז"ל</p> <p>מיכל ז"ל בת ר' ישעיה גרשון ז"ל</p>
<p>העלון גם לרפואה שלימה של</p> <p>יעל בת שירה אורט הי"ד</p> <p>אשורת הי"ד</p> <p>יוסף יצחק בן עליה הי"ד</p> <p>חיים בן אסתר הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של</p> <p>רומי בת טליה הי"ד</p> <p>נונה בת טליה הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של</p> <p>חנה בת יעשה הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של:</p> <p>מוריה בת רחל רוקל הי"ד</p> <p>לואה בן ז"ל</p> <p>גובי ז"ל</p> <p>אליהו בן מרים ז"ל</p>
<p>העלון גם לרפואה שלימה של</p> <p>ניר בן יהודית מרים הי"ד</p> <p>וזוהר בחשבה וחזונה עם בת ישראל כשרה של</p> <p>ניב בן יהודית מרים הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה שלימה של</p> <p>מירית בת רחל רוקל הי"ד</p>	<p>העלון גם לרפואה של:</p> <p>מירית בת רחל רוקל הי"ד</p> <p>לואה בן ז"ל</p> <p>גובי ז"ל</p> <p>אליהו בן מרים ז"ל</p>	<p>העלון גם לרפואה שלימה של:</p> <p>מירית בת רחל רוקל הי"ד</p> <p>לואה בן ז"ל</p> <p>גובי ז"ל</p> <p>אליהו בן מרים ז"ל</p>